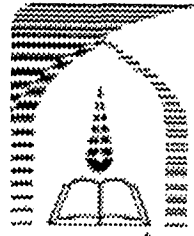

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

٢٩٢٥٧

٩١٤٦٥

دانشگاه شهید بهشتی
دانشکده علوم انسانی

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد حسابداری (M.Sc)

بررسی رابطه بین سود نقدی سهام (DPS) با ارزش افزوده اقتصادی
(EVA) و بازده داراییها (ROA) در شرکتهای پذیرفته شده
در بورس اوراق بهادار تهران

مهدی بنانی

استاد راهنما:

دکتر حسین اعتمادی

استاد مشاور:

دکتر علی اصغر انواری رستمی

۱۳۸۷ / ۲ / ۲۵

مهرماه ۱۳۸۶

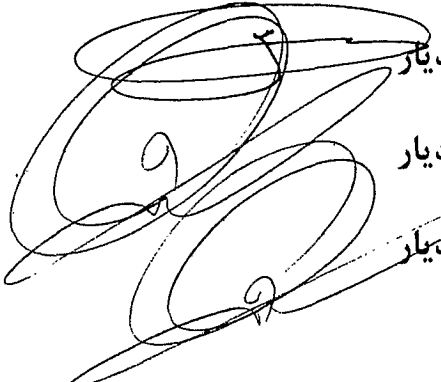
۹۸۶۶۵

کتابخانه مرکزی
دانشگاه شهید بهشتی
تهران

به نام خدا

تاییدیه اعضای هیات داوران در جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

اعضای هیات داوران نسخه نهایی پایان نامه کارشناسی ارشد آقای مهدی بنانی تحت عنوان " بررسی رابطه بین سود نقدی سهام با ارزش افزوده اقتصادی و بازده داراییها در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران " را از نظر فرم و محتوا بررسی نموده و پذیرش آن را برای تکمیل درجه کارشناسی ارشد پیشنهاد می کند.

اعضای هیات داوران	نام و نام خانوادگی	رتبه علمی	امضا
۱- استاد راهنما	دکتر حسین اعتمادی	استادیار	
۲- استاد مشاور	دکتر علی اصغر انواری رستمی	دانشیار	
۳- استاد ناظر	دکتر احمد مدرس	استادیار	
۴- استاد ناظر	دکتر عباس مقبل با عرض	استادیار	
۵- نماینده تحصیلات تکمیلی	دکتر عباس مقبل با عرض	استادیار	

دستورالعمل حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهشهای علمی

دانشگاه تربیت مدرس

مقدمه: با عنایت به سیاستهای پژوهشی دانشگاه در راستای تحقق عدالت و کرامت انسانها که لازمه شکوفایی علمی و فنی است و رعایت حقوق مادی و معنوی دانشگاه و پژوهشگران، لازم است اعضای هیأت علمی، دانشجویان، دانش‌آموختگان و دیگر همکاران طرح، در مورد نتایج پژوهشهای علمی که تحت عناوین پایان‌نامه، رساله و طرحهای تحقیقاتی با هماهنگی دانشگاه انجام شده است، موارد ذیل را رعایت نمایند:

ماده ۱- حقوق مادی و معنوی پایان‌نامه‌ها/ رساله‌های مصوب دانشگاه متعلق به دانشگاه است و هرگونه بهره‌برداری از آن باید با ذکر نام دانشگاه و رعایت آیین‌نامه‌ها و دستورالعملهای مصوب دانشگاه باشد.

ماده ۲- انتشار مقاله یا مقالات مستخرج از پایان‌نامه/ رساله به صورت چاپ در نشریات علمی و یا ارائه در مجامع علمی می‌باید به نام دانشگاه بوده و استناد راهنما نویسنده مسئول مقاله باشند. تبصره: در مقالاتی که پس از دانش‌آموختگی بصورت ترکیبی از اطلاعات جدید و نتایج حاصل از پایان‌نامه/ رساله نیز منتشر می‌شود نیز باید نام دانشگاه درج شود.

ماده ۳- انتشار کتاب حاصل از نتایج پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرحهای تحقیقاتی دانشگاه باید با مجوز کتبی صادره از طریق حوزه پژوهشی دانشگاه و براساس آیین‌نامه‌های مصوب انجام شود.

ماده ۴- ثبت اختراع و تدوین دانش فنی و یا ارائه در جشنواره‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی که حاصل نتایج مستخرج از پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرحهای تحقیقاتی دانشگاه باید با هماهنگی استناد راهنما یا مجری طرح از طریق حوزه پژوهشی دانشگاه انجام گیرد.

ماده ۵- این دستورالعمل در ۵ ماده و یک تبصره در تاریخ ۱۳۸۴/۴/۲۵ در شورای پژوهشی دانشگاه به تصویب رسیده و از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا است و هرگونه تخلف از مفاد این دستورالعمل از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری خواهد بود.

طریق مراجع قانونی قابل پیگیری خواهد بود. ۱۳۸۴/۶/۲۵

۱۳۸۷ / ۲ / ۲۵

بسمه تعالی

آیین نامه چاپ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس، مبین بخشی از فعالیتهای علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند :

ماده ۱ در صورت اقدام به چاپ پایان نامه (رساله) ی خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به « دفتر نشر آثار علمی » دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲ در صفحه دوم کتاب (پس از برگ شناسنامه)، عبارت ذیل را چاپ کند :

«کتاب حاضر، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد نگارنده در رشته حسابداری است که در سال ۱۳۸۶ در دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی جناب آقای دکتر حسین اعتمادی و مشاوره جناب آقای دکتر علی اصغر انواری رستمی از آن دفاع شده است.»

ماده ۳ به منظور جبران بخشی از هزینه های انتشارات دانشگاه، تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به « دفتر نشر آثار علمی دانشگاه » اهدا کند. دانشگاه می تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

ماده ۴ در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس، تادیه کند.

ماده ۵ دانشجو تعهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند؛ به علاوه به دانشگاه حق می دهد به منظور استیفای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقیف کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش، تامین نماید.

ماده ۶ اینجانب مهدی بنانی دانشجوی رشته حسابداری مقطع کارشناسی ارشد تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می شوم.

نام و نام خانوادگی : مهری بنانی

تاریخ/امضا :

۱۳۸۶

تقدیر به

پدرم ، که به من هستی داد و خاطره مهرش همیشه در قلبم جاودانه است ،

مادرم ، که به تنهایی با من هستی مرا به دوش کشید ،

همسرم ، که یار و مونس هستی من شد ،

فرزندم که حاصل هستی من است ،

و همه آنهایی که به من آموختند .

تقدیر و تشکر:

با تشکر فراوان انر آقایان **دکتر حسین اعتمادی** ، استاد راهنمای گرامی و

دکتر علی اصغر انواری رستمی ، استاد مشاور گرامی ، که اینجانب مرا با

مراهنماییهای ارزنده خود در تهیه این پایان نامه یامری رسانند و با سپاس فراوان انر آقایان

دکتر احمد مدرس و دکتر عباس مقبل باعرض که نرحمت داومری این پایان نامه

مرا پذیرفتند.

چکیده

یکی از اهداف سرمایه گذاران از خرید سهام شرکتها ، بهره مندی از سود نقدی سهام است . سرمایه گذاران به جریانات نقدی مستمر علاقه بیشتری دارند و خواهان کسب اطمینان از دریافت مبالغ مشخص در زمانهای تعیین شده هستند، از سوی دیگر پرداخت سود سهام می تواند از سوی اعتبار دهندگان و سرمایه گذاران به عنوان نشانه سلامت مالی و وضعیت مطلوب شرکت تلقی شود . بنابراین شرکتها می توانند با علم به این موضوع از این حربه در جهت دهی به قیمت سهام خود در بازار و نیز هدایت سهامداران و سرمایه گذاران استفاده نمایند ، شرکتها می توانند با وجود کاهش قدرت سودآوری خود با ثابت نگاه داشتن سطح سود پرداختی خود و یا حتی افزایش آن که می تواند ناشی از فروش داراییها و یا ایجاد بدهیهای جدید باشد ، موجب جلب توجه سرمایه گذاران و اعتبار دهندگان شوند ، البته باید به این نکته نیز توجه داشت که افزایش سود نقدی سهام یا کاهش آن به سادگی می تواند ناشی از عملکرد شرکت باشد. هدف این تحقیق بررسی وابستگی میزان سود سهام پرداختی با عملکرد شرکت با استفاده از دو معیار ارزیابی عملکرد شامل ارزش افزوده اقتصادی و بازده داراییها است . به منظور بررسی این موضوع نمونه ای شامل ۸۸ شرکت که حائز شرایط لازم برای محاسبه متغیرهای تحقیق بوده اند ، انتخاب شد و آزمون های آماری لازم همانند آزمون همبستگی به اجرا درآمد ، نتایج تحقیق بیانگر آن است که سود نقدی سهام با ارزش افزوده اقتصادی دارای همبستگی ضعیف و با بازده داراییها نیز فاقد همبستگی است . بنابراین می توان چنین نتیجه گرفت که پرداخت یا عدم پرداخت سود نقدی سهام به تنهایی نمی تواند به عنوان نشانه عملکرد مناسب یا نامناسب شرکت تلقی شود و کاهش یا افزایش سود نقدی سهام نیز نباید لزوماً به معنای عدم مطلوبیت و یا مطلوبیت سرمایه گذاری در شرکت تلقی شود ، بنابراین استفاده از سود نقدی سهام برای اتخاذ تصمیمات سرمایه گذاری و یا اعتباری توسط سرمایه گذاران و یا اعتبار دهندگان توصیه نمی شود.

واژگان کلیدی : سود سهام نقدی، تقسیم سود، معیار ارزیابی عملکرد، ارزش افزوده اقتصادی، بازده داراییها.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول - کلیات
۲	۱-۱- مقدمه
۲	۱-۲- بیان مسئله
۵	۱-۳- اهمیت موضوع
۵	۱-۴- هدف تحقیق
۶	۱-۵- فرضیات تحقیق
۶	۱-۶- استفاده کنندگان از نتیجه پایان نامه
۷	۱-۷- قلمرو تحقیق
۷	۱-۸- جامعه آماری
۸	۱-۹- روش جمع آوری اطلاعات
۸	۱-۱۰- روش آزمون فرضیات
۸	۱-۱۱- فرهنگ واژگان
۱۱	فصل دوم - مبانی نظری تحقیق
۱۲	۲-۱- مقدمه
۱۴	۲-۲- سود سهام
۱۴	۲-۲-۱- تخصیص سود انباشته
۱۴	۲-۲-۲- ماهیت سود سهام
۱۴	۲-۲-۳- سیاست تقسیم سود
۱۵	۲-۲-۴- سود سهام ، علامتی اساسی
۱۶	۲-۲-۵- توزیع سود سهام
۱۶	۲-۲-۶- انواع سود سهام
۱۶	۲-۲-۶-۱- سود قابل تقسیم و سود نقدی سهام
۱۷	۲-۲-۶-۱-۱- تاریخ های مرتبط با پرداخت سود نقدی سهام
۱۸	۲-۲-۶-۲- سود غیرنقدی سهام
۱۸	۲-۲-۶-۳- سود تعهد شده
۱۸	۲-۲-۶-۴- سود تسویه
۱۹	۲-۲-۶-۵- سود سهمی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۹ ۷-۲-۲- خط مشی ها و روشهای تقسیم سود
۱۹ ۱-۷-۲-۲- خط مشی تقسیم سود ثابت
۲۰ ۲-۷-۲-۲- خط مشی تقسیم سود متغیر
۲۰ ۳-۷-۲-۲- خط مشی تقسیم سود ثابت به علاوه سود اضافی
۲۱ ۸-۲-۲- عوامل موثر بر تصمیم گیری درباره انتخاب خط مشی تقسیم سود
۲۱ ۱-۸-۲-۲- محدودیتهای قانونی
۲۲ ۲-۸-۲-۲- محدودیتهای قراردادی
۲۲ ۳-۸-۲-۲- فرصتهای سرمایه گذاری
۲۲ ۴-۸-۲-۲- مزایای مالیاتی
۲۳ ۵-۸-۲-۲- محدودیتهای نقدینگی
۲۳ ۶-۸-۲-۲- وضعیت سهامداران
۲۴ ۹-۲-۲- محتوای اطلاعاتی تقسیم سود سهام
۲۴ ۱۰-۲-۲- دلایل تقسیم سود توسط شرکتها
۲۵ ۱۱-۲-۲- اثر سیاستهای تقسیم سود بر قیمت سهام
۲۶ ۱-۱۱-۲-۲- مکتب بازار ناقص
۲۷ ۲-۱۱-۲-۲- مکتب بازار کامل
۲۸ ۳-۱۱-۲-۲- طبقه بندی جدید مدلهای سیاست تقسیم سود
۲۸ ۱-۳-۱۱-۲-۲- مدلهای اطلاعاتی کامل - عامل مالیات (مدلهای تعدیل شده مالیاتی)
۲۹ ۲-۳-۱۱-۲-۲- مدلهای نابرابری اطلاعاتی
۳۱ ۳-۳-۱۱-۲-۲- مدلهای رفتاری
۳۲ ۳-۲- هدف بنیادی بنگاههای اقتصادی
۳۴ ۱-۳-۲- نظریه بیشینه سازی ارزش بنگاه اقتصادی و نظریه صاحبان نفع
۳۵ ۴-۲- اندازه گیری عملکرد
۳۷ ۱-۴-۲- رویکردهای ارزیابی عملکرد
۳۷ ۱-۱-۴-۲- رویکرد حسابداری

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۳۸ ۲-۱-۴-۲- رویکرد تلفیقی
۳۹ ۳-۱-۴-۲- رویکرد مدیریت مالی
۳۹ ۴-۱-۴-۲- رویکرد اقتصادی
۴۰ ۲-۴-۲- معیارهای ارزیابی عملکرد
۴۱ ۳-۴-۲- شاخصهای ارزیابی عملکرد
۴۲ ۱-۳-۴-۲- شاخص های سود باقی مانده
۴۲ ۲-۳-۴-۲- شاخص های مربوط به اجزای سود باقی مانده
۴۲ ۳-۳-۴-۲- شاخص های مبتنی بر بازار
۴۳ ۴-۳-۴-۲- شاخص های مبتنی بر نقد
۴۳ ۵-۳-۴-۲- شاخص های سنتی
۴۳ ۴-۴-۲- ارزش افزوده اقتصادی (EVA)
۴۳ ۱-۴-۴-۲- پیشینه و تکامل ارزش افزوده اقتصادی
۴۵ ۲-۴-۴-۲- تعاریف ارزش افزوده اقتصادی
۴۶ ۳-۴-۴-۲- اهمیت ارزش افزوده اقتصادی
۴۸ ۴-۴-۴-۲- فواید ارزش افزوده اقتصادی
۴۹ ۵-۴-۴-۲- معایب ارزش افزوده اقتصادی
۵۰ ۶-۴-۴-۲- محاسبه ارزش افزوده اقتصادی (EVA)
۵۳ ۱-۶-۴-۴-۲- سود خالص عملیاتی پس از کسر مالیات (NOPAT)
۵۳ ۲-۶-۴-۴-۲- سرمایه (Capital)
۵۳ ۳-۶-۴-۴-۲- تعدیلات حسابداری
۵۷ ۴-۶-۴-۴-۲- رویکردهای محاسبه سود خالص عملیاتی پس از کسر مالیات (NOPAT) و سرمایه (Capital)
۵۷ ۵-۶-۴-۴-۲- هزینه سرمایه
۶۴ ۵-۴-۲- نرخ بازده دارایی ها (ROA)
۶۵ ۵-۲- پیشینه تحقیق

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۶۵	۱-۵-۲- تحقیقات انجام شده در زمینه سود نقدی سهام
۶۵	۱-۱-۵-۲- تحقیقات داخلی انجام شده در زمینه سود نقدی سهام
۶۷	۲-۱-۵-۲- تحقیقات خارجی انجام شده در زمینه سود نقدی سهام
۷۷	۲-۵-۲- تحقیقات انجام شده در زمینه ارزش افزوده اقتصادی
۷۷	۱-۲-۵-۲- تحقیقات داخلی انجام شده در زمینه ارزش افزوده اقتصادی
۸۱	۲-۲-۵-۲- تحقیقات خارجی انجام شده در زمینه ارزش افزوده اقتصادی
۸۳	۳-۵-۲- تحقیقات انجام شده در زمینه بازده داراییها
۸۳	۱-۳-۵-۲- تحقیقات داخلی انجام شده در زمینه بازده داراییها
۸۳	۲-۳-۵-۲- تحقیقات خارجی انجام شده در زمینه بازده داراییها
۸۴	فصل سوم - روش تحقیق
۸۵	۱-۳- مقدمه
۸۵	۲-۳- قلمرو موضوعی ، مکانی و زمانی تحقیق
۸۶	۳-۳- جامعه آماری
۸۸	۴-۳- متغیرهای تحقیق و نحوه محاسبه آنها
۸۸	۱-۴-۳- متغیر وابسته
۸۸	۲-۴-۳- متغیرهای مستقل
۸۸	۱-۲-۴-۳- ارزش افزوده اقتصادی (EVA)
۹۱	۲-۲-۴-۳- بازده داراییها (ROA)
۹۱	۵-۳- روش جمع آوری اطلاعات
۹۱	۶-۳- فرضیه های تحقیق
۹۲	۷-۳- روش آزمون فرضیات
۹۴	فصل چهارم - تجزیه و تحلیل یافته های تحقیق
۹۵	۱-۴- مقدمه
۹۵	۲-۴- آزمون کولموگوروف - اسمیرنوف (آزمون $K-S$)
۹۷	۳-۴- آزمون فرضیه های تحقیق
۹۷	۱-۳-۴- آزمون فرضیه اول

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۹۸	۴-۳-۲-آزمون فرضیه دوم
۹۹	۴-۳-۳-آزمون فرضیه سوم
۱۰۰	فصل پنجم - نتیجه گیری و پیشنهادات
۱۰۱	۵-۱-مقدمه
۱۰۲	۵-۲-نتایج تحقیق
۱۰۲	۵-۲-۱- نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل فرضیه اول
۱۰۲	۵-۲-۲- نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل فرضیه دوم
۱۰۲	۵-۲-۳- نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل فرضیه سوم
۱۰۲	۵-۳- نتیجه گیری کلی
۱۰۳	۵-۴- موانع و محدودیتهای تحقیق
۱۰۴	۵-۵- پیشنهادهایی برای تحقیقات آتی
۱۰۵	منابع و ماخذ
۱۱۰	پیوست ها - نتایج حاصل از نرم افزار آماری SPSS
۱۴۲	چکیده انگلیسی

فصل اول

کلیات تحقیق

۱-۱- مقدمه

تجهیز و تخصیص بهینه سرمایه، نقش بسیار مهمی در رشد و توسعه اقتصادی کشور دارد. بورس اوراق بهادار، عمده ترین راه تجهیز و تخصیص بهینه سرمایه است. با ارتقای کارایی، بورس اوراق بهادار، نقش خود را در حصول اهداف فوق بهتر ایفا می کند. یکی از ویژگیهای بازار کارا، شفاف بودن اطلاعات است. با ارائه اطلاعات دقیق و به موقع به سرمایه گذاران، امکان تصمیم گیری صحیح برای آنها فراهم می شود. هنگامی که سرمایه گذار تصمیم به سرمایه گذاری در سهام می گیرد، اولین مشکلی که با آن مواجه می شود انتخاب سهم مورد نظر برای خرید است، بنابراین اگر اطلاعات مربوط و به موقع در دسترس باشد، سرمایه گذاران دچار سردرگمی نمی شوند و با اطمینان خاطر می توانند با استفاده از این اطلاعات اقدام به تصمیم گیری کنند.

هنگامی که سخن از ساماندهی به وضع بازار سرمایه کشور مطرح می گردد، شناخت این بازار از عوامل مهم توسعه بازار سرمایه عنوان می شود. یکی از عوامل مهم این بازار ارتباط بین عملکرد شرکت و تقسیم سود می باشد. نتایج حاصل از پژوهش حاضر می تواند رابطه فوق را در کشورمان نمایان سازد.

۱-۲- بیان مسأله

امروزه شرکتهای سهامی عام پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار از جمله کار آمد ترین ، موثرترین و اقتصادی ترین بنگاههای اقتصادی هر کشوری محسوب می شوند . اگر چه این واحدها از نظر تعداد نسبت به سایر بنگاههای اقتصادی محدود می باشند ولی از لحاظ منبع سرمایه ، حجم فروش و سایر

کسب خواهند کرد و اگر سود خالص شرکتی کمتر از هزینه فرصت سرمایه بکار گرفته شده باشد ارزش شرکت کاهش خواهد یافت و سهامداران فقیرتر خواهند شد ، زیرا اگر در پروژه های دیگری با ریسک مشابه در بازار سرمایه گذاری می کردند ، بازده بیشتری تحصیل می کردند . فقط زمانی که سود خالص شرکت از هزینه فرصت سرمایه بکار گرفته شده در شرکت بیشتر باشد ، ارزش شرکت افزایش یافته و به تبع آن ثروت سهامداران زیادتیر می شود. محاسبه این معیار از طریق فرمول زیر انجام می شود :

$$EVA = NOPAT - (c \times Capital)$$

که اجزای آن عبارتند از:

$$I = \text{نرخ بازده سرمایه}$$

$$C = \text{نرخ هزینه سرمایه}$$

$$NOPAT = \text{سود خالص عملیاتی بعد از مالیات}$$

$$Capital = \text{سرمایه به کار گرفته شده}$$

بازده داراییها (ROA) به عنوان نسبت سود خالص قبل از کسر مالیات و بهره به مجموع داراییهای اندازه گیری شده ، تعریف می شود و میزان کارایی مدیریت را در به کار گرفتن منابع موجود در جهت تحصیل سود نشان می دهد و می توان گفت عمومی ترین شاخص مورد استفاده مدیریت در ارزیابی سود آوری شرکت می باشد و ابزار کارآمدی است که فعالیتهایی با ابعاد و ماهیت های مختلف را اندازه گیری می کند ، این نسبت به صورت زیر محاسبه می شود :

$$\text{بازده داراییها} = \frac{\text{سود قبل از کسر بهره و مالیات}}{\text{کل داراییها}}$$

اعتبار دهندگان و سرمایه گذاران می توانند در موارد ذیل از ROA استفاده نمایند :

۱- ارزیابی توانایی شرکت در تحصیل نرخ مناسبی از بازدهی

۲- جمع آوری اطلاعات درباره اثربخشی مدیریت

۳- طرح سودهای آینده

مدیران نیز می توانند در موارد زیر از ROA استفاده نمایند :

۱- اندازه گیری عملکرد هر بخش از شرکت وقتی که با هر بخش به عنوان یک مرکز

سرمایه گذاری رفتار می شود

۲- ارزیابی پیشنهادهای مخارج سرمایه ای

۳- کمک در پایه گذاری اهداف مدیریت

باتوجه به مطالب بیان شده در خصوص سود سهام نقدی (DPS) و دو معیار ارزش افزوده اقتصادی

(EVA) و بازده داراییها (ROA) این تحقیق در پی بررسی رابطه میان سود نقدی سهام و دو معیار

ذکر شده است .

۱-۳- اهمیت موضوع

یکی از اهداف اصلی سرمایه گذاران از خرید سهام شرکتها بهره مندی از سود نقدی سهام است .

سرمایه گذاران به جریانهای نقدی مستمر علاقه بیشتری دارند و خواهان کسب اطمینان از دریافت

مبالغ مشخص در زمانهای تعیین شده هستند . از آنجایی که لازمه پرداخت سود سهام ، بطور مستمر،

حفظ قدرت سود آوری و بهبود وضعیت اقتصادی شرکت است ، لذا این تحقیق در پی کسب اطمینان

از وجود رابطه معنادار بین سود سهام پرداختی و عملکرد شرکت (که با استفاده از دو معیار ارزش

افزوده اقتصادی (EVA) و بازده داراییها (ROA) سنجیده می شود)، است .

۱-۴- هدف تحقیق

هدف اصلی این تحقیق بررسی رابطه بین سود سهام نقدی (DPS) با ارزش افزوده اقتصادی (EVA)

و بازده داراییها (ROA) است . اگر همبستگی میان سود سهام نقدی و معیارهای ذکر شده مثبت

باشد ، نشان دهنده آن است که پرداخت سود بیشتر در شرکتهای پذیرفته شده در بورس

اوراق بهادار تهران ناشی از عملکرد مناسب آنها است ، بنابراین سرمایه گذاران و اعتبار دهندگان

می توانند اطمینان معقولی از دریافت سودهای نقدی آتی و تسویه طلب های خود داشته باشند . همچنین این تحقیق میزان ارتباط سود نقدی سهام (DPS) با ارزش افزوده اقتصادی (EVA) و بازده داراییها (ROA) را مورد مقایسه قرار می دهد و نشان می دهد که سود نقدی سهام (DPS) با کدامیک از این معیارها ارتباط بیشتری دارد.

۱-۵- فرضیات تحقیق

در هر تحقیق علمی محقق باید نسبت به نتایج احتمالی خود فرضیه هایی را در نظر بگیرد تا بتواند آنها را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد و صحت و سقم آنها را تعیین کند. با توجه به موضوع تحقیق و هدف از اجرای آن ، فرضیه های زیر مورد بررسی قرار می گیرد :

۱- بین سود سهام نقدی (DPS) و ارزش افزوده اقتصادی (EVA) در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معنا داری وجود دارد .

۲- بین سود نقدی سهام (DPS) و بازده داراییها (ROA) در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معنا داری وجود دارد .

۳- میزان ارتباط سود نقدی سهام (DPS) با ارزش افزوده اقتصادی (EVA) بیش از میزان ارتباط آن با بازده داراییها (ROA) است .

۱-۶- استفاده کنندگان از نتیجه پایان نامه

سهامداران ، سرمایه گذاران و اعتبار دهندگان می توانند از نتایج این تحقیق به منظور اتخاذ تصمیمات سرمایه گذاری و اعتباری استفاده نمایند . دانشجویان ، پژوهشگران ، اساتید دانشگاه ، تحلیل گران مالی و سایر ذینفعان و علاقمندان به حوزه های مالی و حسابداری نیز می توانند از نتایج این تحقیق استفاده نمایند .

۱-۷- قلمرو تحقیق

قلمرو موضوعی، مکانی و زمانی این تحقیق به ترتیب شامل بررسی رابطه بین سود سهام نقدی (DPS) با ارزش افزوده اقتصادی (EVA) و بازده داراییها (ROA) در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سالهای ۱۳۷۹ لغایت ۱۳۸۳ می باشد. علت انتخاب این بازه زمانی لازم الاجرا شدن رهنمودها و استانداردهای حسابداری و حسابرسی از ابتدای سال ۱۳۷۸ به بعد است که باعث افزایش قابلیت مقایسه صورتهای مالی تهیه شده توسط شرکتهای می گردد.

۱-۸- جامعه آماری

جامعه آماری این تحقیق در برگیرنده شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است که :

- ۱- از سال ۱۳۷۹ تا سال ۱۳۸۳ در بورس اوراق بهادار تهران حضور داشته اند.
 - ۲- سود خود را تقسیم کرده اند.
 - ۳- اطلاعات مربوط به آنها برای محاسبه متغیرهای تحقیق در پایگاههای اطلاعاتی وجود داشته باشد و نتایج حاصل از محاسبه اجزای تشکیل دهنده متغیرها (مانند بتا) با معنی باشد.
 - ۴- پایان سال مالی آنها ۱۲/۲۹ بوده و طی سالهای ۱۳۷۹ تا ۱۳۸۳ تاریخ صورتهای مالی خود را تغییر نداده باشند. علت این گزینش همسانی بیشتر اثر عوامل مختلف بر روی وضعیت مالی شرکتهای در طول یک دوره معین است که باعث افزایش قابلیت مقایسه اطلاعات حاصل از آنها می شود.
- با توجه به موارد فوق محقق با بررسی شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران اقدام به انتخاب نمونه مطلوب خواهد کرد.

۹-۱- روش جمع آوری اطلاعات

به منظور جمع آوری اطلاعات مورد نیاز ابتدا با استفاده از روش کتابخانه ای مبانی نظری و مفاهیم اساسی مرتبط با موضوع تحقیق از منابع داخلی و خارجی با استفاده از مقالات، کتب و نیز اطلاعات کسب شده از شبکه جهانی اینترنت تهیه و گزارش می گردد. همچنین اطلاعات مورد نیاز نیز از صورتهای مالی، یادداشتهای توضیحی، گزارشهای سالانه شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و سالنامه های بورس برای سالهای ۷۹ لغایت ۸۳ استخراج و محاسبه می گردد.

۱۰-۱- روش آزمون فرضیات

روش شناسی این تحقیق از نوع پس رویدادی (از طریق استفاده از اطلاعات گذشته) است و هدف از آن بررسی همبستگی بین سود سهام نقدی (DPS) با ارزش افزوده اقتصادی (EVA) و بازده داراییها (ROA) می باشد. در این روش پژوهش الزامات روابط علت و معلولی شناسایی نمی شود، بلکه فقط هدف آن است که مشخص شود کدام متغیر با کدام متغیر دیگر بطور نسبی در جهت مثبت یا منفی همگام است. پس از جمع آوری اطلاعات و محاسبه متغیرها، رابطه همبستگی محاسبه می گردد. پس از محاسبه ضریب همبستگی، از آزمون معنی دار بودن استفاده می شود. آزمون معنی داری اطلاعاتی را در مورد اطمینان وجود یک همبستگی در اختیار ما می گذارد. برای انجام آزمون فرضیات در این تحقیق از نرم افزار آماری SPSS استفاده می شود.

۱۱-۱- فرهنگ واژگان

۱- سود قابل تقسیم

طبق ماده ۲۳۹ قانون تجارت (ل.ا.ق.ت) سود قابل تقسیم عبارت است از سود خالص سال مالی شرکت منهای زیانهای سال های مالی قبل و اندوخته قانونی و سایر اندوخته های اختیاری بعلاوه سود قابل تقسیم سالهای قبل که تقسیم نشده است.